

Igény és követelmény: a vetés befejezése a termények raktározása

Telnek és rövidülnek a napok. Lassan végefelé közelednek az őszi munkák. Őrös, kopár marad a határ. Jelenleg még dűbörgő traktorok szántanak, készítik a magyagot s a vetőgépek földbe juttatják a magot. Tehergépkocsik, traktorvontások utánfutók és száz meg száz fogat veri fel a mezei utakat porát, cukorrépát, kukoricát, zöld takarmányt és egyéb őszi terményt szállítanak, helyeznek biztonságba. Megyénk földművelői ezen a héten is kihasználva a kedvező meleg őszi napokat, hatványozott erőbedobással dolgoztak. Mondhatjuk, a legtöbb mezőgazdasági termelőszövetkezetben kielégítő volt a munka üteme. Bizonyítja ezt az is, hogy csak az elmúlt napokban 30 termelőszövetkezetből jelentették a vetés befejezését. Így tegnap estig közel hatvanra növekedett azok-

nak az egységeinek a száma, amelyekben földbe juttatták a jövő évi kenyér magját. Ezek közül megemlíthetjük a zabrányi, a neudorfi, a bruzniki, a szentannai, a pécskai Timpuri Noi és Steagul Roșu termelőszövetkezeteket.

Megyénk szövetkezeti szektorában szombaton estig 96 százalékban befejeződött a buza vetése. Mint már említettük, a legtöbb termelőszövetkezetben fokozódott a munka üteme. El kell azonban marasztalni a kullogókat, azoknak az egységeknek a vezetőit és szakembereit, amelyekben még ma is húzzák-halogatják a vetést. Ez elsősorban annak tulajdonítható, hogy nem sikerült be idejében a vetőmagot, rossz a munkaszervezés. Ezt az is igazolja, hogy nem szabadították fel a búzáknak előírányzott területeket. Érthetően nagy a lemaradás — és ezt semmivel sem tudják indokolni — a telai, a Sistarovăti, drauti, a borosjenői, a mokrai, a selendi, a ternovai, a tauti, a sikló, a feketegymati, a szépfalusi, a horeai, a mondorlaci, a zádorlaci, a szemlaci 8 Martie és zimándi termelőszövetkezetekben. Az említett egységekben szombaton estig alig 58–72 százalékban végezték a vetéssel. Önkéntlenül is felvetődik a kérdés: vajon az említett egységekben mire és meddig várnak még? Miért nem változtatják meg az előveteményeket? Szükséges, hogy a megyei mezőgazdasági igazgatóság és a termelőszövetkezetek megyei szövetségének kiküldött szakemberei határozottan lépjenek fel a siránkozó és panaszkodó vezetőkkel szemben. Konkrét és határozott intézkedéseket kell fogantatni, hogy október 20-ig minden mezőgazdasági termelőszövetkezetben befejezzék a buza vetését.

A kelmaki termelőszövetkezet tagjainak szorgalmához nem fér kétség. Már napokkal ezelőtt befejezték a vetést s a kukorica betakarítását is. Nem érdektelen megemlíteni, hogy a munkálatait ideje alatt a termelőszövetkezet mérnöke MUNTEANU NICOLAE többet volt kosmában, mint a határban. Sérgette a tagságot és több ízben családi botrányt is rendezett.

MUNTEANU NICOLAE: — Miért mondják, hogy csak egy-egy traktor dolgozik a földeken? En legalább tizenhatot látok!

Sok és nagyfontosságú mezei munkákat kell még elvégezni megyénk földművelőinek. Így van ez ősszel. Ilyenkor be kell takarítani az ideit termést és ugyanakkor biztosítani kell a jövő évi bőséges termés alapjait. A legtöbb termelőszövetkezetben, ahol felelősséggel szereztek meg a munkát és kihasználják a rendelkezésükre álló gépi felszereléseket, s szállított eszközöket, már raktárban a terményt. Tegnap estig több, mint 30-ra nőtt azoknak a szövetkezeteknek a száma, amelyek az utolsó cső kukoricát is letörték. Megyei viszonylatban a kukorica 82 százalékát takarították be a termelőszövetkezetek. De vannak még egységek, ahol a munkaerőt még nem használják ki és lemaradtak a töréssel. Ide soroljuk a sikló, feketegymati, szőlősi, siklói, il-tói, petrisi, ternovai, kuvini, zím-

az évben a tavasz, a nyár s különösen most az őszi folyamán igen gyenge volt a zöldségellátás. A termelőegységek vezetői, szakemberei, különböző érvekkel mentegőznek. A valóság azonban az, hogy a fontos gazdasági ágra nem minden egységben fordítanak kellő figyelmet. Mi másnak, mint hanyagságnak minősíthetjük azt, hogy a kerülősi, a trani, a micsei, a szentannai, az alyai, a simándi, a szapárligeti I., a pécskai, a szteagul Roșu, a né-

A kukoricának is a kotárkában a helye

Sok és nagyfontosságú mezei munkákat kell még elvégezni megyénk földművelőinek. Így van ez ősszel. Ilyenkor be kell takarítani az ideit termést és ugyanakkor biztosítani kell a jövő évi bőséges termés alapjait. A legtöbb termelőszövetkezetben, ahol felelősséggel szereztek meg a munkát és kihasználják a rendelkezésükre álló gépi felszereléseket, s szállított eszközöket, már raktárban a terményt. Tegnap estig több, mint 30-ra nőtt azoknak a szövetkezeteknek a száma, amelyek az utolsó cső kukoricát is letörték. Megyei viszonylatban a kukorica 82 százalékát takarították be a termelőszövetkezetek. De vannak még egységek, ahol a munkaerőt még nem használják ki és lemaradtak a töréssel. Ide soroljuk a sikló, feketegymati, szőlősi, siklói, il-tói, petrisi, ternovai, kuvini, zím-

metszentpéteri, a fegyvári, a fiskei és monostori termelőszövetkezetekben még egy talpalatnyi földet sem vetettek be az általuk meghatározott és tervszerűsített zöldségfélékkel. Felelősség terheli ezen a téren a megyei mezőgazdasági szerveket is, mivel nagyon jól tudják és ismerik a városi lakosság zöldséggel való ellátásának helyzetét, mégsem vonják felelősségre a termelő egységek vezetőit, szakembereit, a huzavonáért, a hanyagságokért.

mándi, kápolnási, báti termelőszövetkezetek, ahol a kukorica törését alig 60–70 százalékban végezték el. E nagy fontosságú mezőgazdasági terményt biztonságba kell helyezni a lehető legrovidebb időn belül.

A szőlő szüretelésénél is lemaradtak megyénk termelőszövetkezei. A paulisi, a keszinczi, a kovaszinczi, az almás-egresi, a pan-kotai, a magyarádi, a világosi Podgoria termelőszövetkezetek alig 40 százalékát s a drauci, a lippei, a luguzai, a kislakai, a zarándi egységek csak 25 százalékát puttyolták be a szőlőnek. A szüretelés már több éve nem végezhető ilyen jó körülmények között mint az idén. Epp ezért szorgalmazni kell ezt a munkát is, hogy a feldolgozásra kerülő szőlő minőségi borokat nyerjünk.

SZABÓ GYULA

Nicolae Ceausescu és Ion Gheorghe Maurer elvtársak látogatása Indiában

Bombayben

BOMBAY. — Nicolae Ionescu és Paul Finanțu, az Ágerpres külön-tudósítói közlik:

A román vendégeket indiai látogatásának utolsó napján ismét erőteljesen megnyilvánultak azok a baráti érzelmek, amelyek a két népet fűzők egymáshoz, az az óhajuk, hogy jobban megismerjék egymást, hogy hozzájáruljanak a béke és az egyetértés nemzetközi légkörének szilárdításához.

Szombat délelőtt Nicolae Ceausescu, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke és Elena Ceausescu elvtársnő, Ion Gheorghe Maurer, a Minisztertanács elnöke és Elena Maurer elvtársnő, Corneliu Mănescu külügyminiszter, Corneliu Burtică külkereskedelmi miniszter és más hivatalos személyek társaságában Bangalorból Bombaybe utazott.

Mysore állam fővárosának repülőterére, amelyet akárcsak az érkezés napján a két ország állami zászlói díszítettek, a román vendégeket kikísérte Somanath Lyer kormányzó, feleségével és Patil Veerendra, a helyi kormány miniszterével.

Ott voltak, hogy elbucsuazzanak a vendégektől, a helyi kormány és a Bangalore városi tanács egyes tagjai, indiai tábornokok és törzstisztek. A vendégeket virágfüzékkel kedveskedtek.

Elhangzott Románia és India állami himnusza. Az Államtanács elnöke eláll a repülőterén felsorakozott díszőrség előtt, majd melegen elbucsuzik az indiai hivatalos személyekkel.

A román államvezetők külön repülőgépe 1 óra 40 perces repülés után leszáll Bombayben.

Bombay, a kikötőváros, India második és a világ egyik legnagyobb városa (4 660 000 lakos). Maharashtra állam fővárosa. Az indiai nyugati partvidékének elterülő Bombay egyike az ország fő tengeri kapuinak. Ebből a kikötőből exportálják India nyugati felének legtöbb termékét, s ugyancsak ide futnak be európai és afrikai áruk, a hajók.

A különrepülőgép 10 órakor le-

száll a bombayi repülőterre. Itt is ünnepi hangulat uralkodik, akárcsak mindenütt, ahova a román vendégek megérkeztek. A légi kikötő fő épületén román és indiai zászlók lengenek.

A repülőgépből kiszálló Nicolae Ceausescu elnököt és feleségét, Ion Gheorghe Maurer miniszterelnököt és feleségét P. V. Cheriai, Maharashtra állam kormányzója fogadja, feleségével, valamint D. S. Desai, a helyi kormány helyettes miniszterelnökét. Ezután a román vendégeket bemutatják Maharashtra állam kormányának tagjait és más közéleti személyiségeket. A díszőrség megszűnése és a két ország állami himnuszanak elhangzása után a román vezetők a kormányzó palotájában, bombayi szálláshelyük felé veszik útjukat.

Délután Nicolae Ceausescu és Ion Gheorghe Maurer elvtársak, valamint a kíséretükben lévő hivatalos személyek megtekintették a bombayi atomkutató központot, amely Bhabhanak, a híres indiai atomtudósnak a nevével viseli.

A hivatalos gépkocsisor áthalad Bombay fő sugárútaján. A város valóságos hangyabolyoknak tűnik. A 15–20 emeletes épületek, a kereskedelmi cégek sokasága, a nagy kikötői és utcai forgalom, amelyet fokoz a gépkocsisorok szakadatlan aradata, világvárosi jelleggel kölcsönöz Bombaynek.

A város „klasszikus” pezsgését felírta az „uj” szemmel látható ritmus, a haladás ritmusa. Az utcákon miatt a hivatalos gépkocsisor a peremvárosok felé közeledik, számos építőtelep látható, új tömbházak épülnek, amelyek átveszik az indiai kultúrosokra jellemző viselkedést.

Nyilvánvaló a sikerek, amelyek az indiai nép a hosszú évtizedes alulról való maradványainak felszámolásában ért el. Erről tanuskodnak a Bombay negyedbeli korszerű iparvállalatok: olajfinomítók, vegyiparok, a hőerőmű stb. Itt működik a Bhabha atomkutató központ is.

A román vendégeket az intézetben dr. V. Sarabhai, India Atomenergia Bizottságának elnöke és H. N. Sethna, a kutatóközpont igazgatója fogadja.

A vendégeket ismertetik a román államvezetőkkel ennek a korszerű tudományos kutatóközpontnak a tevékenységét. Az intézet, amelyet Bhabha, a neves tudós alapított és hosszú évekig vezetett, a nukleáris energia békés alkalmazásának lehetőségeit kutatja. Az intézet elméleti és gyakorlati kutatásokat folytat a fizika, a vegyészet, a biokémia, az orvostudomány stb. terén. Országos jelentőségű ez a központ olyan szakkadereknek a képzésében, akik a nemzetgazdaságban alkalmazzák az atomenergiát.

Ezután Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke és a Minisztertanács elnöke megtekintik az intézet néhány oszlopi, többek között a három működő nukleáris reaktor egységet, a reaktor vezetői központját. A vendégek részéről a látogatás teljes sikerrel zárult.

A két ország vezetői között folytatott hivatalos megbeszélések, a látogatás során kötött jelentős egyezmények, a román vendégek rendkívül meleg fogadtatása mind az indiai vezetők, mind az ország népe részéről a látogatás teljes sikerét szimbolizálta.

A látogatás lehetővé tette a két ország jobb kölcsönös megismerését, előmozdította a román és az indiai nép közötti sokoldalú együttműködési kapcsolatokat és baráti érzelmeik fejlődését.

Az államok közötti „egyetértés” és együttműködési kapcsolatok meghonosítása — a nemzeti függetlenség és szuverenitás tisztelt tartásának, a belügyekben való be nem avatkozásnak, a jogegyenlőségnek és a kölcsönös elnyomás, nek a szent elvei alapján — biztosítja a világébe és —biztonság szilárdításához szükséges nemzetközi légkört.

A határozatnak megfelelően a villamos- és hőenergia ágazatban dolgozó munkások, mérnökök, közgazdászok és tisztviselők fizetését átlag 8,8 százalékkal emelik; a kis fizetések 1967-ben végrehajtott emelésével az átlagos növekedés 8,9 százalék lesz. E fizetésemelésben több mint 40 000 alkalmazott részesül; ezeknek a jövedelmük évente 65 millió lejjel nagyobb lesz, mint 1967. augusztus 1. előtt.

Az iparág sajátossága szerint alkalmazott új fizetési rendszer ösztönözi a vállalatok munkaközösségeit a munka termelékenységé-

dek részletes felvilágosításokat kapnak az indiai atomtudósok tevékenységéről. Az itteni kutatások célja a nép és az országfejlesztés szolgálatába állítani a tudomány és technika legújabb vívmányait, a nukleáris energia békés célú felhasználásának előnyeit.

A román államot ezután hosszasan elbeszélgették a vendéglátókkal, érdeklődött a központ tevékenységéről, gratulált dolgozóinak eredményeikhez.

Este a bombayi Raj Bhavan palotában dr. P. V. Cheriai, Maharashtra állam kormányzója és felesége vacsorát adott Nicolae Ceausescu, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke és Elena Ceausescu elvtársnő tiszteletére.

A vacsorán részt vett Ion Gheorghe Maurer, a Minisztertanács elnöke és felesége, Corneliu Mănescu külügyminiszter, Corneliu Burtică külkereskedelmi miniszter, Petre Tănăsie, Románia delhi nagykövete és más román hivatalos személyek.

Ott volt D. S. Desai, Maharashtra állam helyettes miniszterelnöke, a helyi kormány más tagjai, J. R. Joshi, Bombay polgármestere, a városi tanács több tagja, művészeti, kulturális, tudományos személyiségek.

A vacsora meleg, baráti légkörben folyt le. Nicolae Ceausescu elnök és P. V. Cheriai kormányzó a két állam sokoldalú kapcsolatát továbbra is fejleszti, a román és az indiai nép barátságára, a jelenlegi egységére irányított poharat.

A vendégek befejezték műsoros előadást néztek végig, amelyen indiai dalok és táncok felelevenítettek az országnak ezen a részen élő lakosság hagyományait és népszokásait.

Befejeződött Nicolae Ceausescu, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke és felesége, Ion Gheorghe Maurer, a Minisztertanács elnöke és felesége látogatása. A román vendégek vasárnap reggel hazautaznak a vendégszerető Indiából.

A két ország vezetői között folytatott hivatalos megbeszélések, a látogatás során kötött jelentős egyezmények, a román vendégek rendkívül meleg fogadtatása mind az indiai vezetők, mind az ország népe részéről a látogatás teljes sikerét szimbolizálta.

A látogatás lehetővé tette a két ország jobb kölcsönös megismerését, előmozdította a román és az indiai nép közötti sokoldalú együttműködési kapcsolatokat és baráti érzelmeik fejlődését.

Az államok közötti „egyetértés” és együttműködési kapcsolatok meghonosítása — a nemzeti függetlenség és szuverenitás tisztelt tartásának, a belügyekben való be nem avatkozásnak, a jogegyenlőségnek és a kölcsönös elnyomás, nek a szent elvei alapján — biztosítja a világébe és —biztonság szilárdításához szükséges nemzetközi légkört.

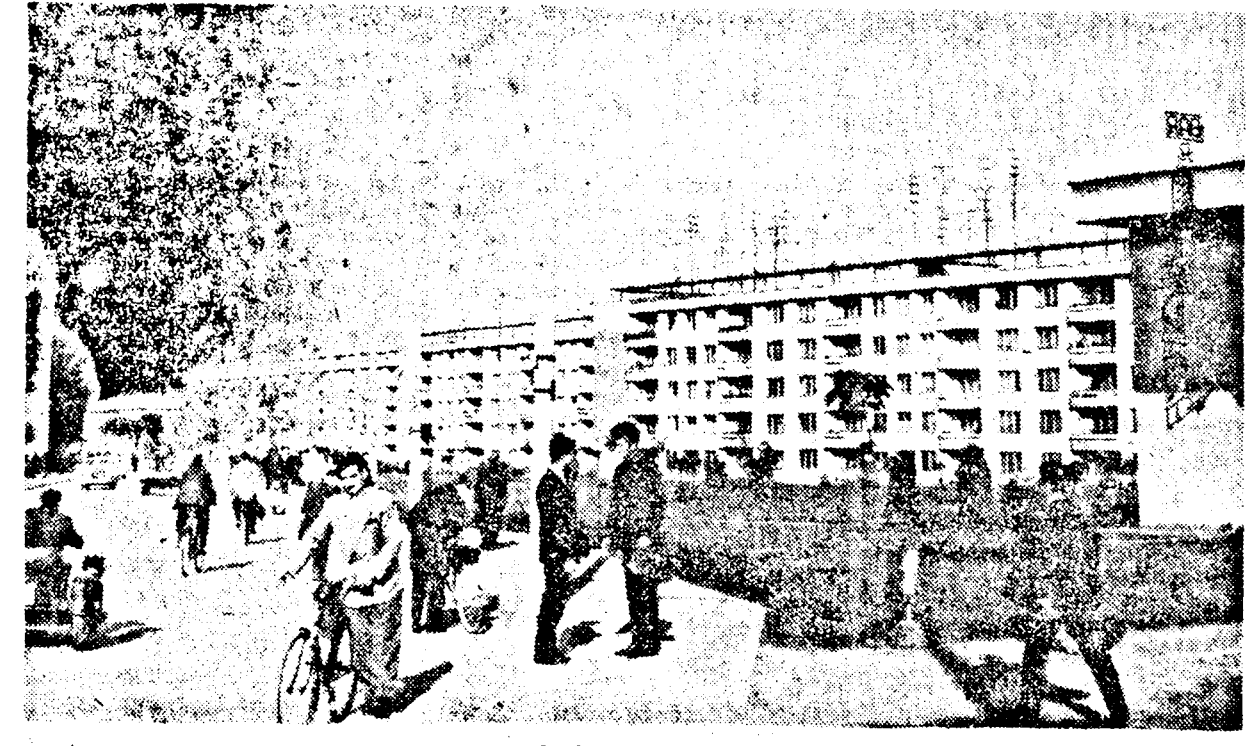
A határozatnak megfelelően a villamos- és hőenergia ágazatban dolgozó munkások, mérnökök, közgazdászok és tisztviselők fizetését átlag 8,8 százalékkal emelik; a kis fizetések 1967-ben végrehajtott emelésével az átlagos növekedés 8,9 százalék lesz. E fizetésemelésben több mint 40 000 alkalmazott részesül; ezeknek a jövedelmük évente 65 millió lejjel nagyobb lesz, mint 1967. augusztus 1. előtt.

Az iparág sajátossága szerint alkalmazott új fizetési rendszer ösztönözi a vállalatok munkaközösségeit a munka termelékenységé-

(Folytatása a II. oldalon)

Megyénk állami mezőgazdasági vállalataiban Befejezték a 13.200 hektár búza vetését

Nem volt könnyű az idei őszi kampány. Nehéz feladatok elé állította az állami mezőgazdasági vállalatok vezetőit, szakembereit és a gépesítetteket egyaránt. De a magvető emberek teljes erőbedobással dolgoztak és leküzdötték a természet okozta nehézségeket. Fáraóság munkájuk eredménye, abban tükröződik legkézzelkérőbben, hogy megyénk mezőgazdasági állami vállalataiban befejezték a 13 200 hektár búza vetését.

MUNKÁBÓL HAZAFELE

(TARKÓ GÁBOR felvétele)

TÁRSADALMI ANKÉT:

Mit csinálsz a 8 óra után?

Negyven aradi fiatal válaszol

— Van-e elég szabadidőd?
— Mit kedveled jobban? (Film, színház, séta, cukrászda, sport, társasjáték, olvasás, tánc, zene, televízió, egyéb).
— Van-e elég idő olvasásra?
— Milyen könyveket olvasál az utóbbi időben?
— Melyik az a három film, amelyik a legjobban tetszett ebben az évben?
— Jár-s-e esti liceumba? Miért?

Ime néhány kérdés azok közül, amelyeket munkásfiataloknak tettünk fel. A válaszok tanulságosak, még akkor is, ha anélkül készítettük, hogy előzetes megbeszélést tartsunk a fiatalokkal. Az értékeik.

Mi a kedvenc szórakozásod?

Első helyen a film.
A szavazatlista a következőképpen alakult:

1. film	30 szavazat
2. színház	16 "
3. sport	13 "
4. séta	12 "
5–6 tánc, tévé	7–7 "
7. olvasás	6 "
8. koncert	2 "
9–10. társasjáték, egyéb	1–1 "

A film kapta a legtöbb szava-

zatot, s tegyük még hozzá: úgy, hogy legtöbbször első helyen említették meg kedvenc szórakozásuk között. (Azt kértük, hogy a három kedvenc szórakozást sorrendben jelöljék meg).
Mi a kedvenc szórakozásod?
— Angolika sorozat, a milliárdokért (23 éves fiú).
— Jónapot grófnő, Ma este szórakozom, Angolika és a szultán (egy lány, aki filológusra készül).
— A milliárdokért és ember, A pasa, Egy ember az örökérvényességnek (21 éves lány).
— Angolika és Tarzan sorozat (P. A. 18 éves).
Csupán néhány választ emelünk ki a negyven közül, de azt hisszük, a kiragadott példák is sokat mondanak. A megkérdezettek 80 százaléka a látványos, izgalmas-kalandos, de kevés művészeti értékű filmekre szavaz. Az olyan komoly emberi mondanivalójú filmet, mint például Embert az őt élelővalóknak, mindössze hárman említették meg.

Annál több azok száma, akik kerekén kijelentik, hogy a cowboy, kém- és szerelmes-zenei filmeket nézik szívesen.
A teljesség kedvéért meg kell említenünk néhány ilyen választ is.
— Nem emlékszem (25 éves asszony).
— Nem kedvelem a mozi.
— Nem járok moziba, csak a televízióban nézek filmeket. (27 éves fiatalember).
Az ilyen válaszokat olyanoktól kaptuk, akik a saját bevallásuk szerint olvasni sem szeretnek, vagy legalábbis nem olvasnak az utóbbi időben.
Gondolkozunk egy kicsit. Nincs-e valami aggasztó az elhangzott véleményekben?
Szerintünk: van.
Nem arról van szó, hogy valakaposszámra megőrönnék a fiatalokat, mert végül is egy-egy olyan filmet, melynek alkotója csak a kassza érdekelt, s a business kedvéért hajlandó a gyilkosságok sorozatát, sztrupperelési szerelmi történeteket a nézők elé vinni. De, ha fáj a szívet, a filmeket nézik meg,

vagy nem is igényelték mást, ez már aggasztó.
Megkockáztatjuk a kérdést: miért nem foglalkozunk többet az igazi filmművészet megkedvelésével? Azzal, hogy a jelenleg legnépszerűbb, leghozzáérhetőbb és legnagyobb hatású művészetet a néző el tudja látni a film szórakoztató ipar értéktelen (olykor egyenesen káros hatású) piactermékeivel?
Nem lehetne-e ezen a téren sokkal többet a filmterjesztő vállalatok?

Nem jött-e még el az ideje annak, hogy művészművelő létesítmények Aradon, ahol kizárólag művészfilmeket vetítenének?
Nem lehetne-e klubjainkban, kultúrothónkban, ifjúsági szervezetekben vetítésre egybekötött filmesztétikai előadásokat tartani a filmművészet ABC-jéről, a modern filmművészet irányzatairól, arról, hogy tulajdonképpen mi is teszi művészeté a filmet? Az iskola — még az általános iskola is — többet kellene tenev ezen a téren.
Örvendetesen nagy viszonylag

azoknak a száma, akik a színház szavaznak még ha második, harmadik helyen is. Táblázatunkban a színház a második helyet foglalja el.

Am a látszat — kissé csal. Közvetlen beszélgetésekből tudjuk, hogy színházon a megkérdezettek nagyrésze a vidám zenés színdarabokat, könnyűzene-koncerteket érzi. A könnyebb színházi műfajok egyre növekvő népszerűsége talán azt a tanulságot szolgáltatja, hogy ezt a népszerűséget, fel lehet és fel kell használni a következő lépések megtételére, arra, hogy az igazi színházművészetet is egyre többen igényeljék.

A műkedvelőmozgalom magasabb szintre emelése, a munkásfiatalok nagyobb mértékű bevonása az igényes műkedvelésbe, véleményünk szerint komoly lépést jelenthet ezen a téren.

Következik:

★ KELLE-A SÉTA A FIATALOKNAK

★ TÁNC, CUKRÁSZDA

★ VAGY TELEVÍZIÓ

★ KÖNYVEK VALLOMÁSA

★ VAN-E ELEG SZABAD IDŐNK?

JAMBOR GYULA
KILIN SÁNDOR

„HŰSÉGRE TÖREKSZÜNK”

Vendégjáték után — Tóth Erzsébettel

Öröme és melege mellett ismétlődően a horvát és a magyar aradi körömeget on ország turnéján lévő marosvásárhelyi Állami és Tóth Erzsébettel együtt neveltem. Tóth Erzsébet

Néhány órával az „Este guzavasa” után és alig 25 percig, az indulás előtt, reggel sikerült Tóth Erzsébettel, a marosvásárhelyi Ének- és Táncgyűjtés igazgatójával és énekesnőjével beszélgetnem. Még tart az aradi nézőkkel való találkozás meglepetése, izgalma, izgéte. Egyre ismételteti: Csodálatos közönség, remek közönség... Lehet, hogy szentimentálisnak fog tartani. De a közönség szereteneinek vannak előjelei.

— Arra céloz, hogy a jegyek már az előadás előtt elfogytak? — Arra is. Van azonban egy igaz történet az együttes ismeretlen barátjáról, aki meg sem nézte az előadást. Igazán kíváncsivá tesz.

— A szervezőktől tudtam meg, hogy egy idős hölgy száz

lejért vett jegyet s arra kérte, „Este guzavasa” után és alig 25 percig, az indulás előtt, reggel sikerült Tóth Erzsébettel, a marosvásárhelyi Ének- és Táncgyűjtés igazgatójával és énekesnőjével beszélgetnem. Még tart az aradi nézőkkel való találkozás meglepetése, izgalma, izgéte. Egyre ismételteti: Csodálatos közönség, remek közönség... Lehet, hogy szentimentálisnak fog tartani. De a közönség szereteneinek vannak előjelei.

— Arra céloz, hogy a jegyek már az előadás előtt elfogytak? — Arra is. Van azonban egy igaz történet az együttes ismeretlen barátjáról, aki meg sem nézte az előadást. Igazán kíváncsivá tesz.

— A szervezőktől tudtam meg, hogy egy idős hölgy száz

— Énekkari hangversennyel kezdjük a madrigáltól a XX. század zenéjéig. Misorunkkal a lasiban megtartandó első országos körösztárlatát készülünk. A folytatás csodálatos feladatai közül csak kettőt emelnék ki: Mihail Jora A piacon című egyfelvonásos táncjátékát és Kodály Zoltán Székelyfőnökét.

— Nemrég vette át az együttes vezetését. Akkor talán arról? — Bárhová megyünk az országba, a közönség szeretettel fogad. Nagyon érdekli, hogy az ifjúság hűségese közönségünk. Sok-sok levélben fejezik ki őszinte ragaszkodásukat. Tehetséges művészeink vannak, akik a folklór szépségét eredeti módon interpretálják. Szarvady Gyula, Birtalan Judit, Hubsz Valtér karmesterek. Székely Dénes és Domokos István táncmesterek. Fehér Elemér, művészeti titkár és karvezető stb.

Az együttesnek már kialakult az arculata. Az eddigi eredmények arra köteleznek, hogy ezt a profilt megőrizzem és művészi téren tovább fejlesszem.

Az együttes tagjai Böszörményi szőlők, pedig vasfegyelmet tart. E-negik és megértő, temperamentumos és diplomatikus, ahogy a körülmény azt megkívánja. A legszébb talán mégis az, hogy hisz munkájában az együttesnek a föld sok ismeretlen kincsét napvilágra hozó, eredeti szépségét megőrző hivatásában. Bizik munkatársában, az emberekben, akiket örök nyugtalanságával ösztönöz a még szebb, még tökéletesebb művészi feladatokra.

— Köszönöm! Viszontlátásra!

M
O
Z
A
I
K

A romániai Radu Lupu nyerte el a leedsi (Anglia) nemzetközi zongoraverseny aranyérmét a 30 országból érkezett 76 versenyző közül.

A Románia Literar 40. száma a fiatal Ladányi Mihály József Attila díjas költő két versét közli Constantin Olariu fordításában.

A Brassói Lapok 13. számától (október 2) kezdve folytatásokban kis írodalomtörténetet közöl, Ficay Dénes szerkesztésében a kis írodalomtörténet nemcsak kellemes olvasmány, hanem hasznos segítség a tanulóknak, mert bemutatja a felvilá-

gosodás, a reformkor és az önkényuralom korának legjellegesebb irodalmi irányzatát.

Honthy Hanna, az Egyesült Államokban és Kanadában vendégszereplő Operettsteken lép fel Los Angelesben, San Franciscóban, New Yorkban, New Brunswickban, Detroitban, Clevelandban, Torontóban és Montrealban.

Balogh Péter bukaresti szobrászművészt nagybányai, nagyváradi, marosvásárhelyi, aradi és négy bukaresti egyéni tárlatán ismertette meg a hazai közönséget. Balogh Péter most a milánói Galleria Paganiban állította ki 16 alkotását. Kíváncsiak vagyunk a külföldi véleményekről.

Móricz Virágot (Móricz Zsigmond lánya) írói érdemeiért a

Munka Erdemrend aranyfokozatával tüntette ki a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa.

Fielding Tom Jones című könyvből 80 „felvonásból” álló televízió-filmsorozatot készített Jean Jacques Vlermes.

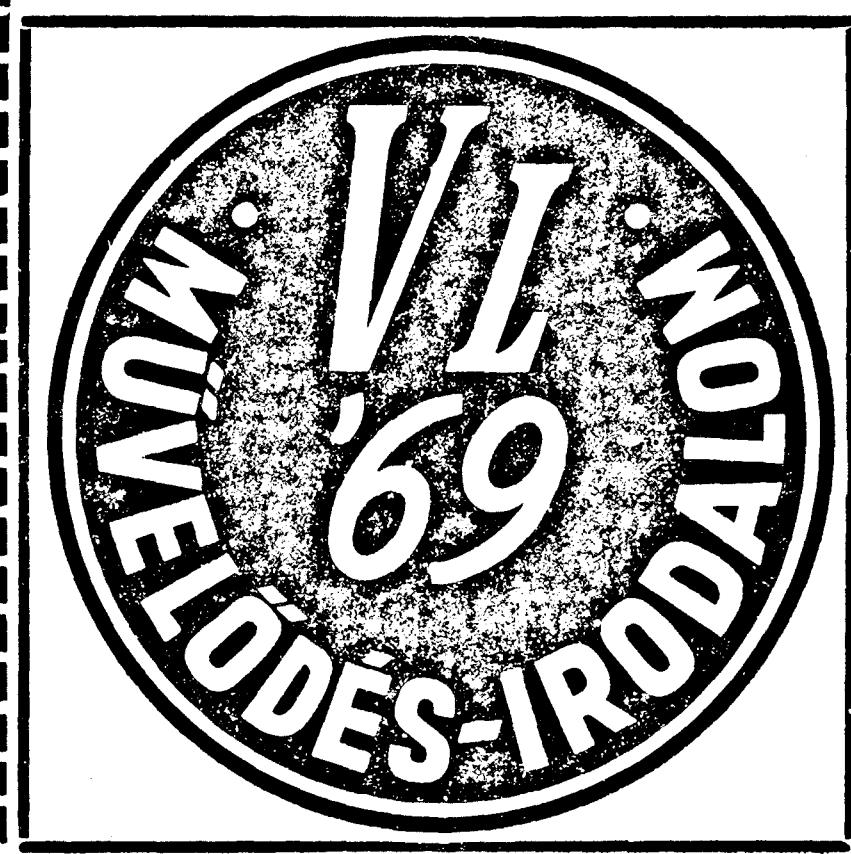
A párizsi Robert Lafont kiadó újdonsága Simone Bertaut Pia című könyve, amit tíz hónap alatt 65 ezer példányban adtak el.

Két fekete-fehér filmet készített az erdélyi szász folklórról a szentbrunói Bruckenthal Múzeum a göttingeni (NDK) tudományos filmstúdió segítségével.

Moldova György Gáz-lámpák alatt című regényét Sever Noran román tolmácsolásában megjelentette a Világirodalmi Kiadó.

Örökre együtt címmel film készült Lenninről és Krupszkajáról Alexandr Koszacsov rendezésében.

A nemzetközi PEN Klub új elnöke (Arthur Millernek lejárt a mandátuma) a francia Pierre Emmanuel. Eredeti neve Noel Mathieu, 53 éves és 1968 óta tagja a francia Akadémiának.

Az unalom és a termodinamika törvénye

KUBÁN ENDRE

TÜZES TRÓN

(Részlet a készülő regényből)

Ejszaka lett és a hold felballagott az égbe. És éppen egy erdei tisztásra bánt, s egy embert látott. Az ember nagytetű, szélesvállú volt és egy rekettye bokor tövében ült. Orcaja farsadt, ruhája tépett, teste véres. Szeme villog, mint az üldözött vad. A kezében ölmes bot.

Szobor-mereven ül és figyel. Iszákja horpadt, gyomra üres. Hete is van annak, hogy itt vert tanyát és vár. Vadászhat helyett ül, madarászás helyett fokszik. Nappal eber és az ecekkait is almatlanul tölti. Tepelődik, gonddokzik.

A csatáról, akit elvesztettek, a jobbgyókról, akik szanaszét futottak. És a foglyokról, akik a temesi vár börtönében vannak. Ha meg élnek és nem ölték meg őket.

Hajnalodik. Azután szőlő kerekedik és távoli mocsarakból tejteherkőd ereszkedik a vidékre. Hirtelen gőz mar az erdő.

Az ember ügyel. Minden zárra, neszre. Aztán talpra ugrik, mert lépteket hall. Emberi lépteket. A bokor mögé bujlik és a szemé izzik és a kezében az ölmes bot.

Az erdő sűrűjéből egy alacsony férfi lép az erdei tisztásra. Farsadt, a szeme véres az álmatlanságtól és a lába sebes a hosszú uttól.

— És a földre hull az ölmes bot és nagyot kiált a bokor mögé buj ember: Rada!

A hangban féltés, aggodalom, szeretet.

De a megfáradt ember nem néz a szemébe, fejét a földre horgaszta, szája csukott és nem, mint a frissen hantolt sír.

Hallgatva ül le és hallgat. Lőrinc is. Rada szemében fértéköny, ajka remeg, és a teste is reszket, amint kezét társra vállára teszi.

De a parancsoló Lőrinc hangja: — Vajon rivó asszony, vagy kemény férfi küldtem Temes várába? Halott virrasztó némbert, vagy foglyot szűkítő keresztet? Erre felel nekem!

— És lám, száraz már Rada szeme, a keze sem reszket, de ujjai ökölbe szorultak. Tompa szemében fény, cserpes ajkai szétnyílnak és beszélni kezd:

— Férfi! Küldél... aki izzó trónt látott és egy lányt, akit megölték...

— Danica, aki a Jakisch-fiak kénytelen agyasa volt, szabadon járhatott-kelhetett a várbán és a kastélyban. A ringó jársu, hol lőfeketé hajú fiatal asszonyon sok szerelemre éhes férfi tekintete akad meg. És megkívánta egy tejfeles szájú, csupaszkepű Szapolyai apród is. A Jakisch-fiak apjokkal és Báthoryval dörböltek és Danica a nemes urfi magához hívta. Málnyos bort itatott a legényekkel és azután lehúza róla az apródruhát és kezéről a gyűrűt. És a börtönbe

— Györgyöt láttad, Dózsa Györgyöt! — hűrdült fel Mészáros Lőrinc és keze kegyetlenül markolta Rada karját.

— Ót láttam, magát Dózsa Györgyöt, — tompult el hangja a beszélőnek, — akit vasotrónra ültettek és az ágashoz kötözték. Azután égő szénét hozták a trón alá és a pribékek vasfogókkal Dózsa fejére lángveres koronát tettek. A kezébe tüzes jogart szorították. És akkor Dózsa nagyot kiáltott, de nem lehetett érteni, hogy mit.

— És aztán kilenc keresztetnek, akit Dózsa Györggyel együtt jogtak el, harapni kellett a vezér testéből. Ki nem akart harapni, azt helyben levágták. Azután negyfelé vágták György testét. És fejt vették a bakók Dózsa Gergelynek is...

Rada elhallgatott és elhallgatott Lőrinc is. Némán ülnek egymás mellett hosszan és sokáig. Az égen kuszó bárányfellegeket nezik, a fák lombkoronáját, a lebuító nap fényét és a csillagos eget. Holdtűz lett, langymeleg nyári éjszaka. De mindketten jűztek és borzongtak.

Hajnalban felált Rada és felállt Lőrinc.

— Merre, Rada? — kérdezte töle és nehéz kezét puhán a vállára tette.

— Itt nem maradhatok és nem is akarok! — mondta és orcaja mély árok ült. — A Szerem-ségbe megyek...

Kezet szorítottak. Megölték egymást, mint két testvér, akik talán már nem találkoznak az életben. Azután elváltak. Az egyik jobbra ment, a másik balra. És elnyelte őket az erdő, a sűrű fák rejtettségébe.

Napok múltán, utatalan út porában, erdei ösvényen, kiszáradt patak medrén ázolválva át, tépett köntösű mezítláb férfi haladt. Haja a nyakába nőtt, napról cserzett arcát fűske borította, boltozatos homloka alatt óriási szeme tűzben lángolt.

Lassan, nyugodtan járt, mint aki tudja, hogy neki dolgozik az idő. Ha emberlaktá vidékre ért, egy-egy juhában megmegpihent. Rozsant viskók lakóinak Dózsaórt beszélt és a harcra, a ki még nem ért véget.

Akadott olyan jobbágy, aki felismerte benne az egykori ceglédipapot, kit a jobbágyok hiteltöntő beszédéről és hatalmas testierejéről is tisztelték. Ha nevén szólították, rántott egyet a vállán, felkapta sulyos botját és tovább ment.

A márciusi szélhez hasonlóan, arra, aki jeget tör, havat takarít, tavaszt hoz, Dózsa megszű világító tüzes trónjáról beszélt, a Bega-parti lakomáról, mely előbb-utóbb a gögös nagyvár halottai tóra lesz. A kálmból vörrel példázott, akikből a szabadság vetése éri!

Dimitrie Danciu

Ünnepi ének

Tested, hazám — virággal dus határ, pacsirta-szíved kék magasba száll, s ha könnyed hull, egy muló perc alatt felszikkasztják fényes napsugarak.

Szűk ösvényedből nyílt a tágas út, egy augusztus tárt feléje kaput, hogy tenyerünkbe áldással esőzék munkánk gyümölcse, a béke, a bőség.

Elfeledjük a gyűvult sebeket. Borral telnek az élet-serlegek, szívárványt látunk benne felragyogni. Ígyunk tehát, új világ szomjazói!

Hűlt hamuján a sok villámcsapásnak jobb esztendőket hoz reánk a század, fényben fűrészt áldott méhü tested — s én, szép hazám, újjongva énekellek!

CSORDÁS ELEMÉR fordítás

Kálmány Lajos gyűjtéséből

Igyál, igyál, mulik a nyár, Ugye soká betyárodasz már Ragyogóm, csillagom!

Téli, nyári keresetem Mind te read vesztegetem Ragyogóm, csillagom!

Hajnalodik, csillag ragyog, Mégis a csárdában vagyok Ragyogóm, csillagom!

Felre kell a szegényt tenni, Végig kell az utcán menni Ragyogóm, csillagom!

Jaj istenem, de restellem, Hogy reggel kell hazamennem Ragyogóm, csillagom!

Pécska

Amikor megtörték az álmok...

Könyvespolcomról, most jelentőseget tulajdonítva minden mozdulatnak, feltűbb gondolat emelem le azt a könyvet, amely egyetemi éveim alatt, majd színházi élményeim folyamán annyira hozzámőött — Madách Imre: Az ember tragédiája. Bizonyára minden olvasó embernek megvan a maga „könyvszerelme”, melyet magával visz utazásain, melyet elsőként tesz csomagba, ha nitalán költözik. Az enyém 6. írója, az a beteg, börtönökben megmurcolt ember, akkor ragadta a fájdalom tollát kezébe, amikor megtörték az álmok. Azután írta a Tragédiát, miután kivégezték a tizenhárom aradi vértanút, miután a terror megtizedelte a tömegek forradalmi eszméinek hordozóit. Európa legnagyobb fiait Műve ezért lett a fájdalom hatalmas kántájává, melyben mégis ott bujkál mindig egy „reménysugar”. Hiszen a bukásba belelőrdni nem lehet soha — a forradalom eszméinek bukásában anélkül kevesbe.

1859 októberé egy remekmű születésének első vajdó pillanatát jelzi. Tíz évvel a forradalom bukása után. Madách még nem lát és nem láthat kiutat a kommunizmus eszméit még nem ismeri, nem jutottak el hozzá, a csömör jeghégre a-

lig a század végén olvad fel ismét, az Európa-szerte ismertté váló marx tanok akkor adnak utabbi impulzust a már kiterjedő proletármozgalomnak. De akkor Madách Imre már halott. Fiatalon, alig negyvenévesen emésztí fel tönkrement családja. Műve azonban mely Arany János szépmíves csiszolásában kapja meg a gyémánt csillagó fényét diadalutra indul a világ könyveiben és színpadain.

Znoroyszky Attila

Egy aradi Petőfi-rajongó

Az 1840-es évek aradi irodalmának jelentős alakja Bangó Péter. 1844 táján került városunkba, mint az egyik jómódú család házi nevelője.

Bangó jogot végzett és Petőfit meg diákkorából ismerte. (Petőfi az Úti levelekben emlékezik meg róla). A korszerű eposz című értekezését, 1845-ben a Kisfaludy Társaság megdicsérte és Evlapijába is felvette. S ugyancsak a Társaság jutalmazta A nagyvack és fenségesnek fogalma című esztétikai tanulmányát. A Nemzeti naplopók című életképe „filippika a henvelők ellen”.

A legújabb Petőfi-kutatás tényként fogadja el, hogy 1848-ban, a költő néhány napot, Bangó vendégeként, Aradon töltött.

1848 a vidéki sajtó föllendülésének éve. Bangó, „Arad” címmel „politikai és irodalmi közlönyt” ad ki. Az erősen republikánus — ellenzéki irányzatú lap támadja a kormányt. Izeltőlől lássuk egyik számának tartalmát. Az időszéri kérdésekről „Aradi visszhangok” címmel minden bizonnyal, maga a szerkesztő ír. Egyik helyi íróbarátjától, Orbán Petőtől, a „Kaland” című „beszélyt” közli. Nem hiányzik a humoros rovat sem „E-névtelen cikkben — bizonyára a szerkesztő — ostromozza a leha vármegyei tisztviselőket, akik kártyáznak és vadásznak az ujonckal pedig mítmest tórdódnak.

Arany, aki a szalontaiakkal jött Aradra, így ír róla Petőfinek:

névtelen cikkben — bizonyára a szerkesztő — ostromozza a leha vármegyei tisztviselőket, akik kártyáznak és vadásznak az ujonckal pedig mítmest tórdódnak.

Arany, aki a szalontaiakkal jött Aradra, így ír róla Petőfinek:

Petőfi. Csak később hódolt meg nagysága előtt).

Petőfinek valószínűleg jól esett Bangó rajongása, mert kéziratos küldött az Aradnak. Már azelőtt is megjelent két verse a lapban, de ezt a szerkesztő az Életképekbe vette át. A december 23-i számban „Erdő” címmel, közli az „Él-pesztuló kert ott a vár alatt” kezdetű költeményt. (Ezt először aradi kutató, Kara György állapította meg. A kérdés mai, egyik legjobb ismerője, Lukácsy Sándor is elfogadja).

Az „Arad” — előfizetők hiányában, alapítás éveben megszűnt. Szerkesztőjét, Havnaú vészörvényesze halálra ítélte. A tárgyalási jegyzőkönyvet — különös módon — „Bangó Petőfi”-ként írta alá. (A mai kutatók szerint ez egyszerűen — névelés). Később az íteletet megváltoztatták Bangó alig néhány hónapi raboskodás után kiszabadult. 1852-ig, halála évéig, ügyvédi gyakorlatot folytatott.

fűszabónes

— Románia képviselőjének felszólalása —

40 168